

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het e
bestuurlijke gegevensverkeer**

**Advies VTC nr. 03/2013 van
11 december 2013**

Betreft: Advies nr. 03/2013 inzake het voorontwerp van decreet betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg.

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het e bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "e-govdecreet"), inzonderheid artikel 9 en 11;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna: "WVP");

Gelet op de adviesvraag van de heer Jo Vandeurzen, Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, ontvangen op 16 juli 2013;

Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 11 september 2013;

Gelet op het overleg met de aanvrager, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en de Vlaamse Toezichtcommissie op 7 oktober 2013;

Gelet op de adviesvraag van de heer Jo Vandeurzen, Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, betreffende de aangepaste tekst van het voorontwerp van decreet, ontvangen op 25 november 2013;

Brengt op 11 december 2013 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESVRAAG

1. Het voorontwerp van decreet wil een wettelijk kader creëren voor de verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op het gezondheidsbeleid en het welzijnsbeleid, zoals bepaald in artikel 5, §1, I en II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen. Het is de bedoeling om op een juridisch correcte manier gegevens die noodzakelijk en relevant zijn voor een zorgproces te delen enerzijds tussen de actoren in de zorg om een continue en kwaliteitsvolle zorgverstrekking mogelijk te maken (operationele luik) en anderzijds tussen de actoren in de zorg en de administratie om zorggebruikers rechten te laten genieten die voortvloeien uit de Vlaamse sociale bescherming¹ en de zorgverzekering².

2. Op 5 december 2008 werd door de Vlaamse Regering een eerste voorontwerp van decreet betreffende de oprichting van een platform voor gezondheids- en welzijninformatie principieel goedgekeurd. Dit voorontwerp leverde vier inzichten op³:

- de zorggebruiker moet absoluut centraal staan en een maximale privacybescherming genieten;
- het eHealth-platform is geschikt om op te treden als dienstenintegrator;
- welke gegevens door wie gedeeld worden dient bepaald te worden door de actoren in de zorg en niet door de overheid;
- wat al bepaald is in andere regelgeving, dient niet gedupliceerd te worden.

Deze inzichten resulteerden in voorliggend voorontwerp van decreet. Naast het operationele luik wordt een nieuw luik ingevoerd met als doel *"de samenwerking rond efficiënte en veilige gegevensdeling te faciliteren om op die manier zorggebruikers rechten te laten genieten die voortvloeien uit de regelgeving over de Vlaamse sociale bescherming en de zorgverzekering. Dat gebeurt op een zodanige wijze dat zo weinig mogelijk administratieve lasten worden veroorzaakt voor de zorggebruiker en voor de actoren in de zorg"*(art. 5 voorontwerp). De Vlaamse sociale bescherming en de zorgverzekering en het toekennen van rechten in dit kader vallen onder het begrip 'zorg', dat een ruime invulling krijgt.

3. Het beheer van het netwerk voor gegevensdeling tussen de actoren in de zorg wordt waargenomen door een nieuw daartoe opgericht extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor samenwerking rond Gegevensdeling tussen de Actoren in de Zorg". Het agentschap heeft als missie: *"het bevorderen en regelen van de samenwerking op het vlak van gegevensdeling, zowel tussen de actoren in de zorg met het oog op de verbetering van de kwaliteit van zorg, als tussen actoren in de zorg en de administratie om zorggebruikers op een administratief vereenvoudigde wijze rechten te laten genieten die voortvloeien uit de regelgeving inzake de Vlaamse sociale bescherming en de zorgverzekering"* (artikel 28 voorontwerp). Het agentschap wordt bestuurd door een raad van bestuur, samengesteld uit vertegenwoordigers van voorzieningen, zorggebruikers, zorgverleners, sociale partners, ziekenfondsen en zorgkassen. Aan de raad van bestuur kan een vertegenwoordiger van het eHealth-platform en van de Vlaamse Dienstenintegrator deelnemen met raadgevende stem. Daarnaast wordt een overlegcomité opgericht dat de raad van bestuur adviseert in specifieke aspecten van gegevensdeling.

¹ Decreet van 31 juli 2012 houdende de Vlaamse Sociale Bescherming;

² Decreet van 30 maart 1999 houdende de organisatie van de zorgverzekering.

³ Nota aan de Vlaamse Regering, VR 2013 0507 DOC. 0705/1.

II. ONDERZOEK VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

A. Verantwoordelijke voor de verwerking

4. De VTC vestigt de aandacht op artikel 1, §4, tweede lid, WVP, dat bepaalt dat voor de taken vermeld in het voorontwerp een verantwoordelijke voor de verwerking moet worden aangeduid. Artikel 13, laatste lid, van het voorontwerp duidt het Agentschap aan als verantwoordelijke voor de verwerking van de persoonsgegevens in het kader van de organisatie van het netwerk. De administratie kan, buiten haar rol als actor in de zorg, deelnemen aan het netwerk (art. 6, derde lid, voorontwerp). Uiteraard geldt ook hier dat de administratie de verantwoordelijkheid draagt voor de inhoud die ze ter beschikking stelt via het netwerk en voor het gebruik van de persoonsgegevens, die ze verkregen heeft via het netwerk.

5. Aangezien het netwerk gebaseerd is op een gedecentraliseerde opslag van gegevens, blijven de actoren in de zorg verantwoordelijk voor de inhoud die ze ter beschikking stellen via het netwerk en voor het gebruik van de gegevens, al dan niet persoonsgegevens, die ze verkregen hebben via het netwerk (art. 13 voorontwerp).

6. Onder het begrip actoren in de zorg (art. 2, 1°, voorontwerp) vallen de zorgverleners, de hulpverleners en de voorzieningen:

- zorgverlener wordt in art. 2, 26°, voorontwerp, gedefinieerd als: de beoefenaar, vermeld in het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.
- hulpverlener wordt in art. 2, 9°, voorontwerp, gedefinieerd als: de natuurlijke persoon, met uitzondering van de zorgverlener, die op beroepsmatige basis zorg verstrekt;
- voorziening wordt in art. 2, 19°, voorontwerp, gedefinieerd als: een verzorgingsinstelling of elke andere organisatie die in het kader van het gezondheids- of welzijnsbeleid instaat voor de organisatie of uitvoering van zorg of die instaat voor de toekenning van rechten, met inbegrip van de ziekenfondsen en de zorgkassen.

7. Het begrip voorziening heeft een ruime draagwijdte. Zo omvat het niet alleen de verzorgingsinstellingen, maar ook elke andere organisatie die instaat voor de organisatie of uitvoering van zorg of die instaat voor de toekenning van rechten: zoals o.m. ziekenhuizen, thuiszorg- en ouderenvoorzieningen, de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn gevat, alsook de consultatiebureaus van Kind en Gezin, de Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB), de gemeenschapsinstellingen voor bijzondere jeugdbijstand, de centra algemeen welzijnswerk (CAW), de centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG), de vertrouwenscentra kindermishandeling. De ziekenfondsen en zorgkassen vallen ook onder de definitie van voorziening. Ook de administratie kan ook beschouwd worden als voorziening voor haar rechtstreeks verzorgende taken aan de zorggebruiker⁴. Het Agentschap valt hier niet onder de definitie van voorziening.

⁴ Zoals Kind en Gezin en het agentschap Jongerenwelzijn, memorie van toelichting, blz. 13.

8. De VTC beoordeelt de aanduiding van alle verantwoordelijken van de verwerking als positief, maar benadrukt dat elke verantwoordelijke de nodige maatregelen dient te nemen ter bescherming van persoonsgegevens (cfr. bewaartermijn, transparantie, veiligheid).

B. Dienstenintegratoren

9. Voor de gegevensdeling in functie van de zorg worden volgende instanties als dienstenintegrator aangewezen (artikel 6, § 2 voorontwerp):

- de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, opgericht bij de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, voor alle instellingen van de sociale zekerheid;
- het eHealth-platform, opgericht bij de wet van 21 augustus 2008 *houdende oprichting en organisatie van het eHealth-platform*, voor de zorgverleners en voor de hulpverleners en voorzieningen die niet behoren tot de administratie en die geen instellingen van de sociale zekerheid zijn;
- de Vlaamse dienstenintegrator overeenkomstig het decreet van 13 juli 2012 *houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator*, voor de hulpverleners en voorzieningen die behoren tot de administratie en die geen instellingen van de sociale zekerheid zijn;

10. Op deze bevoegheidsverdeling wordt een afwijking voorzien voor de actoren in de zorg die reeds vóór de inwerkingtreding van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator op een privacyconforme manier voor een bepaalde gegevensdeling met een andere dienstenintegrator werkten. Zij kunnen deze samenwerking behouden indien de omschakeling een aanzienlijke meerkost met zich mee zou brengen. De VTC wijst in dit verband op de Aanbeveling nr 02/2010 van 31 maart 2010 van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer omtrent de privacybeschermende rol van Trusted Third Parties bij gegevensuitwisseling waarbij voor dienstenintegratie binnen de overheidssector een wettelijk mandaat onontbeerlijk is.

11. Artikel 14 van het voorontwerp bepaalt dat een dienstenintegrator die gegevens deelt over het netwerk, minstens aan een aantal voorwaarden dient te voldoen, zoals de vereiste dat de integrator krachtens of bij wet of bij machtiging van het Sectoraal Comité van het Rijksregister toegang heeft tot de gegevens die in het Rijksregister zijn opgeslagen en het recht heeft om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken.

12. De VTC stelt zich de vraag of artikel 14 van het voorontwerp wel zinvol is. Zij meent in dit verband dat deze bepaling op twee verschillende manieren kan gelezen worden.

13. In een eerste interpretatie heeft artikel 14 tot doel om aan de in artikel 7, §2, van het voorontwerp expliciet aangeduide dienstenintegratoren (eHealth-platform, Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid en Vlaamse Dienstenintegrator) voorwaarden op te leggen. Dit zou er dan op neer komen dat er in een voorontwerp van decreet onder andere voorwaarden worden opgelegd aan *federale* dienstenintegratoren, wat juridisch geen evidentie betreft. Indien dit de bedoeling is van artikel 14 van het voorontwerp, adviseert de VTC om deze bepaling te schrappen.

14. In een tweede interpretatie viseert artikel 14 van het voorontwerp louter de uitzonderingsgevallen bedoeld in artikel 7, §3, van het voorontwerp. In die situaties is er nog geen enkele dienstenintegrator nominatim aangeduid en kan het zinvol zijn om toch bepaalde minimumvoorwaarden op te leggen. De VTC zou zich dan ook kunnen vinden in een dergelijke interpretatie van artikel 14 van het voorontwerp en adviseert om – indien dit inderdaad ook de bedoeling is van de stellers van het voorontwerp – het voorontwerp in die zin te verduidelijken.

C. Bevoegde instantie voor het verlenen van machtigingen en beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Regering

15. Artikel 12, eerste lid, van het voorontwerp duidt het sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de Gezondheid, afdeling Gezondheid, aan als bevoegde instantie voor het verlenen van machtigingen voor de mededelingen van persoonsgegevens via het netwerk. Een uitzondering hierop geldt voor het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister en de informatiegegevens uit het Rijksregister, waarvoor het sectoraal comité van het Rijksregister bevoegd is.

16. De VTC merkt op dat de afdeling Gezondheid van het sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de Gezondheid als enige bevoegd comité (met uitzondering van de gegevens van het Rijksregister) uitspraak zal moeten doen, niet enkel over de gegevens die de gezondheid betreffen, maar ook over andere persoonsgegevens.

17. In artikel 12, tweede lid, voorontwerp voorziet in een beroepsmogelijkheid wanneer de afdeling Gezondheid van het sectoraal comité van de Sociale Zekerheid een machtiging weigert. In dat geval kan de Vlaamse Regering na advies van de VTC, over de machtiging beslissen.

18. De VTC benadrukt dat het weinig zin heeft om enkel bij weigering te voorzien in een beroepsmogelijkheid. Daarnaast dient opgemerkt dat de vooropgestelde constructie in strijd is het principe dat het toezicht dient uitgeoefend door een onafhankelijke autoriteit⁵. De VTC is aldus van mening dat het bestaande administratief contentieux volstaat.

D. Finaliteitsbeginsel

19. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden. Hierbij wordt rekening gehouden met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen.

⁵ art. 8.3 van het Handvest van 12 december 2007 van de grondrechten van de Europese Unie, art. 1 Additional Protocol november 8, 2001. Deze laatste tekst werd niet goedgekeurd door België, maar aan deze vereisten wordt voldaan door de richtlijn 95/46 en de wet van 8 december 1992.

20. Artikel 5 voorontwerp omschrijft de doelstellingen van het netwerk, nl. een efficiënte gegevensdeling tussen alle actoren in de zorg te faciliteren met het oog op:

- een continue en kwaliteitsvolle zorgverstrekking aan de zorggebruikers;
- zorggebruikers te laten genieten van rechten voortvloeiend uit de sociale bescherming.

21. De actoren in de zorg hebben de verplichting tot deelname aan het netwerk, onder de voorwaarden bepaald door de Vlaamse Regering (art. 6 voorontwerp) en na principiële machtiging (art. 12 voorontwerp). Artikel 6, §1, voorontwerp bepaalt dat elke gegevensdeling over het netwerk verloopt. Zo wordt voor de consultatie van de elektronisch deelbare dossiers altijd het gebruikers- en toegangsbeheer en het verwijzingsrepertorium gecontroleerd alvorens een bepaalde zorgverlener of hulpverlener toegang heeft tot bepaalde delen van het elektronisch deelbaar dossier van een zorggebruiker.

22. De verplichting om via het netwerk te werken geldt ook voor de administratie voor het raadplegen van elektronisch deelbare dossiers bij de automatische rechtentoekenning in het kader van de Vlaamse sociale bescherming en bij de zorgverzekering. De Vlaamse Regering kan, na advies van het Agentschap, bepalen voor welke andere taken de administratie deelneemt aan het netwerk. De VTC bepaalt dat deze uitvoeringsbepalingen haar ter advies worden voorgelegd.

23. De VTC is van oordeel dat de verwerking van persoonsgegevens in het voorontwerp van decreet kadert in de vervulling van een taak van openbaar belang, die is opgedragen aan de verantwoordelijke voor de verwerking of aan de derde aan wie de gegevens worden verstrekt (art. 5, e), WVP).

24. Daarnaast omvat de gegevensdeling ook gevoelige persoonsgegevens, gegevens die de gezondheid betreffen en gerechtelijke persoonsgegevens. Deze gegevens zijn onderworpen aan een hoger beschermingsniveau en bijgevolg moeten bijkomende uitzonderingen op het verwerkingsverbod worden geformuleerd, zoals vermeld in artikel 6, 7 en 8, WVP.

25. De rechten van de zorggebruikers worden gewaarborgd door het principe van toestemming voor de toegang van de actoren in de zorg tot het elektronisch deelbaar dossier, vermeld in artikel 22, eerste lid, van het voorontwerp. Er wordt daarnaast voorzien dat de toestemming ook op elektronische wijze kan gegeven worden, voor zover deze toestemming dezelfde waarborgen biedt als een schriftelijke toestemming.

26. De VTC wijst er op dat artikel 22 van het voorontwerp in zijn huidige redactie tot gevolg heeft dat het alle andere verwerkingsgronden uitsluit die in artikel 7, § 2, WVP, worden opgesomd (zoals bijvoorbeeld de verwerking van medische gegevens omtrent een persoon die zich in een levensbedreigende situatie bevindt (artikel 7, §2, f), WVP) en de verwerking van medische gegevens in het kader van zorgverstrekking, behandeling, preventieve geneeskunde en medische diagnose (artikel 7, §2, j), WVP)). Teneinde een dergelijke restrictieve interpretatie te vermijden, adviseert zij om duidelijk in de tekst van het voorontwerp te vermelden dat de vereiste van de toestemming de andere verwerkingsgronden vevat in artikel 7, § 2, WVP, onverlet laat.

27. Artikel 22, derde lid, van het voorontwerp, bepaalt dat het Agentschap, na goedkeuring door de Vlaamse Regering, de verdere regels uitwerkt. Eveneens kan het Agentschap een gedifferentieerde toestemming met

betrekking tot individuele actoren in de zorg of categorieën van actoren in de zorg uitwerken. In de memorie van toelichting wordt dit als volgt verduidelijkt: *"De verplichting tot toestemming van de zorggebruiker doet uiteraard geen afbreuk aan situaties waar de wet- of decreetgever afwijkende bepalingen heeft voorzien. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het decreet betreffende de Vlaamse sociale bescherming, waar in artikel 39 via een machtiging door de toezichtcommissie of bevoegde sectorale comités de toestemming van de zorggebruiker niet noodzakelijk is om automatisch rechten toe te kennen aan deze zorggebruiker."*

28. De VTC is van oordeel dat uitzonderingen op de toestemming enkel door of krachtens een wet of decreet mogelijk zijn en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en dus niet onder de bevoegdheid van het Agentschap vallen.

29. De VTC is van mening dat ook voor het uitwerken van een gedifferentieerde toestemming het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer noodzakelijk is.

E. Proportionaliteitsbeginsel

E.1. Aard van de gegevens

30. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

31. De zorgverleners, hulpverleners en voorzieningen zijn verplicht om van elke zorggebruiker een **individueel dossier** bij te houden, tenzij specifieke regelgeving van toepassing is (o.m. medisch dossier in ziekenhuizen, algemeen medisch dossier bij huisartsen, multidisciplinair leerlingendossier bij CLB's). Artikel 3, tweede lid, voorontwerp bepaalt een aantal basisgegevens die worden opgenomen in het individueel dossier:

- identiteit, geslacht en geboortedatum van de zorggebruiker;
- identificatienummer van de zorggebruiker (Rijksregisternummer of bis-nummer);
- identificatienummer van de zorgverleners of hulpverleners die betrokken zijn bij de zorg (Rijksregisternummer of bis-nummer);
- het ondernemingsnummer van de voorziening (KBO-nummer).

32. Het Agentschap kan na goedkeuring van de Vlaamse Regering, bijkomende regels uitvaardigen zowel over de inhoud als de vorm van de gegevens op te nemen in het individueel dossier (artikel 16). De VTC is van oordeel dat over de uitvaardiging van deze bijkomende regels het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer vereist is. Daarnaast wordt aan het Agentschap de bevoegdheid gegeven om aanvullende gegevens van administratieve aard toe te voegen aan het individueel dossier.

33. Artikel 17 voorontwerp bepaalt dat het individuele dossier, of een dossier vermeld in specifieke regelgeving (zie randnummer 31) de basis vormt van het **elektronisch deelbaar dossier**, waarin de gegevens van de zorggebruiker op een uniforme en gestandaardiseerde wijze worden opgenomen. Net zoals voor het individueel dossier kan het Agentschap na goedkeuring van de Vlaamse regering, bijkomende regels uitvaardigen zowel over de inhoud als de vorm van de gegevens. Ook hier benadrukt de VTC de noodzaak van advies van de

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Daarnaast wordt, naar analogie met het individueel dossier, aan het Agentschap de bevoegdheid gegeven om aanvullende gegevens van administratieve aard toe te voegen aan het elektronisch deelbaar dossier. Voor zover het hier gaat om persoonsgegevens, zullen deze gegevensstromen voorafgaand moeten gemachtigd worden.

34. In artikel 17, §3, voorontwerp, wordt vermeld dat het Agentschap na goedkeuring door de Vlaamse Regering, kan bepalen dat het elektronisch deelbaar dossier moet worden aangevuld met een onderdeel dat bestemd is voor de invoer van gegevens door de zorggebruiker. Dat onderdeel kan worden geraadpleegd door daartoe bevoegde zorgverleners en hulpverleners, die al dan niet verbonden zijn aan een voorziening. De VTC is van mening dat hierover advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moet ingewonnen worden.

E.2. Bewaringstermijn van de gegevens

35. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

36. Artikel 19 van het voorontwerp bepaalt dat het individuele dossier en het elektronisch deelbaar dossier worden bijgehouden gedurende een termijn van maximaal 30 jaar, te rekenen vanaf de laatste aanpassing van het dossier in kwestie, behoudens andersluidende regelgeving.

37. De memorie van toelichting verduidelijkt dat voorzieningen duidelijk dienen aan te geven welke informatie gedurende welke periode wordt bewaard. Niet alle informatie moet gedurende een periode van 30 jaar worden bewaard. Voorzieningen nemen deze informatie op in hun veiligheidsbeleid, net zoals andere elementen vermeld in artikel 9 van het voorontwerp. Voor zorgverleners en hulpverleners, die niet verbonden zijn aan een voorziening, zal het Agentschap bepalen hoe zij deze zaken dienen te regelen.

F. Transparantie

38. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

39. Een eerste aspect is de kennisgevingsplicht die wordt verwoord in artikel 21 van het voorontwerp: "*De zorgverlener of hulpverlener brengt de zorggebruiker ervan op de hoogte dat een individueel dossier en een elektronisch deelbaar dossier over hem wordt bijgehouden*". De Vlaamse Regering krijgt de bevoegdheid verdere regels hiertoe uit te werken.

40. Een ander aspect van transparantie is het recht van de zorggebruiker op inzage en verzet. Hiertoe bepaalt artikel 22, tweede lid, voorontwerp: "*De zorggebruiker wordt geïnformeerd over zijn rechten in het kader van dit decreet*".

41. Voor het uitwerken van deze nadere regels verwijst de VTC naar de bepalingen van artikel WVP. De VTC is dan ook van oordeel dat met betrekking tot de uitvoeringsbepalingen, vermeld in randnummer 39 en 40, het advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer vereist is.

42. Zoals vermeld in randnummer 4, kan de administratie ook deelnemen aan het netwerk buiten haar rol als actor (art. 6, 3^e lid voorontwerp). Zo kan de administratie het individuele dossier verrijken met administratieve gegevens (art. 16 voorontwerp). Toegang tot de elektronisch deelbare dossiers door de **administratie** wordt door het voorontwerp niet afhankelijk gesteld van de schriftelijke toestemming van een zorggebruiker. Hier geldt wel de vereiste van een **principiële machtiging** (art. 12 van het voorontwerp). Bijgevolg oordeelt de VTC dat de zorggebruiker degelijk dient ingelicht over wanneer zijn toestemming vereist is en wanneer dit niet het geval is.

43. Een andere vorm van transparantie komt tot uiting doordat de kennisgeving aan de zorggebruikers aandacht krijgt in het veiligheidsbeleid, als vermeld in artikel 9, §2, eerste lid, voorontwerp. De VTC oordeelt deze bepaling als zeer positief, alsook de mogelijkheid om onder bepaalde voorwaarden een veiligheidsbeleid bekend te maken, vermeld in artikel 9, §2, tweede lid, voorontwerp.

G. Beveiliging

44. Het veiligheidsbeginsel voor de verwerkingen van persoonsgegevens, bepaald in artikel 16 WVP, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking tot het nemen van de passende technische en organisatorische maatregelen om de gegevens die hij verwerkt te beschermen en zich te wapenen tegen afwijkingen van het doeleinde. Het passend karakter van deze veiligheidsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de hiermee gepaard gaande kosten, en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's. Daarnaast wijst de VTC op de richtsnoeren informatieveiligheid⁶.

45. Artikel 9, §1, voorontwerp, bepaalt dat iedere voorziening, al dan niet onder zijn medewerkers, een veiligheidsconsulent aanwijst. Voor de aanwijzing van de veiligheidsconsulent wordt verwezen naar het besluit van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten, vermeld in artikel 9 van het e-govdecreet. De VTC beoordeelt het positief dat de daarin opgenomen bepalingen ook gelden voor een voorziening die niet onder het toepassingsgebied van deze regelgeving valt.

46. De VTC wijst op artikel 2, §2, van het besluit van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten, waarbij de veiligheidsconsulent en zijn adjuncten door de respectieve instantie of entiteit pas aangesteld na gunstig advies van de VTC. Deze verplichting geldt voor alle instanties die vallen onder het toepassingsgebied van het e-govdecreet, waarin het begrip instantie zeer ruim wordt gedefinieerd, als: "*de instantie, vermeld in artikel 4, § 1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur*". Voor zover een voorziening hieronder valt, geldt de verplichting tot voorafgaande adviesvraag aan de VTC⁷, vermeld in artikel 2,

⁶ http://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/richtsnoeren_informatiebeveiliging_0.pdf

⁷ Behalve als de persoon in kwestie al is aangewezen als consulent inzake informatieveiligheid en bescherming van de persoonlijke levenssfeer overeenkomstig artikel 10 en 16 van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen of overeenkomstig artikel 4, §5, of artikel 24, 25 en 46 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid.

§2, van het besluit van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten. Deze verplichting geldt eveneens voor het Agentschap.

47. Artikel 10, §2, eerste lid, voorontwerp, bepaalt dat iedere voorziening een veiligheidsbeleid opstelt, verwijzend naar artikel 10 van het besluit van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten, vermeld in artikel 9 van het e-govdecreet. In het tweede lid wordt vermeld dat de Vlaamse Regering de voorwaarden bepaalt, na advies van het Agentschap, waaronder het veiligheidsbeleid wordt bekendgemaakt. De memorie van toelichting geeft aan dat deze bekendmaking van belang is zodat de zorggebruiker en de administratie zicht hebben op het veiligheidsbeleid van een voorziening. Zo zal het voor een zorggebruiker bijvoorbeeld van belang zijn te weten hoe de voorziening hem zal informeren met betrekking tot zijn rechten en in welke mate en op welke wijze de gegevens in individuele dossiers intern toegankelijk zijn voor medewerkers. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan de transparantievereiste van artikel 9 WVP. De VTC benadrukt dat gevoeligheid van de bekendmaking van de voorziene veiligheidsmaatregelen in de informaticasystemen. De VTC bepaalt dat omtrent deze uitvoeringsbepalingen haar advies dient gevraagd te worden.

48. Artikel 10, § 3, voorontwerp bepaalt dat ook het Agentschap een veiligheidsconsulent aanwijst en een veiligheidsbeleid opmaakt. Aangezien het Agentschap beschouwd wordt als een instantie in de zin van vermeld in artikel 4, §1, 2°, van decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en dus valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet, zijn deze verplichtingen sowieso van toepassing en is een herhaling hiervan in het voorontwerp overbodig.

49. In verband met de bepaling van artikel 10, §4, voorontwerp wijst de VTC erop dat het Agentschap bij het bepalen van bijkomende regels voor het veiligheidsbeleid en voor de opdrachten, bevoegdheden, onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid en deskundigheid van de veiligheidsconsulenten niet in strijd mogen zijn met de bepalingen hieromtrent uit het besluit van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten en dat het aldus noodzakelijk is deze uitvoeringsbepalingen ter advies voor te leggen aan de VTC.

50. Daarnaast vestigt de VTC er de aandacht op dat bepaalde voorzieningen geconfronteerd dreigen te worden met regels vanuit verschillende instanties, die niet noodzakelijk coherent zijn (en mekaar zelfs kunnen tegenspreken). Dit moet absoluut vermeden worden omdat tegenstrijdige regels de beveiliging evident kunnen ondermijnen. Ten einde op dit vlak een eenduidige, transparante en gecoördineerde aanpak uit te bouwen, pleit de VTC er voor om het principe te hanteren dat elke voorziening ter zake de regels dient te volgen van de dienstenintegrator waarmee deze samenwerkt.

51. De zorgverleners en hulpverleners die niet verbonden zijn aan een voorziening, hebben niet de verplichting tot aanstelling van een veiligheidsconsulent en het opstellen van een veiligheidsbeleid. Conform artikel 8 bepaalt het Agentschap hoe zij hun werkwijze voor toegankelijkheid tot individuele dossiers documenteren, alsook voor de bepaling van de bewaartermijn van informatie, zoals vermeld in artikel 8 van het voorontwerp. De VTC wijst erop dat deze zorgverleners en hulpverleners een beroep zullen moeten doen op een externe dienstverlener om deze maatregelen in de praktijk uit te voeren. Het is van belang daarbij oog te hebben voor de waarborgen die de dienstenleverancier stelt ter bescherming van de gegevens.

H. Authentieke bronnen

52. Artikel 4, §1 van het e-govdecreet bepaalt dat de Vlaamse Regering de authentieke gegevensbronnen aanwijst. Als de gegevensbron persoonsgegevens bevat, wordt ook het advies van de VTC ingewonnen (art. 2 Besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 houdende de uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het e bestuurlijke gegevensverkeer). Artikel 29, 6°, van het voorontwerp bepaalt dat het Agentschap beslist welke authentieke gegevensbronnen moeten worden gebruikt. Voor zover het de aanduiding van Vlaamse authentieke bronnen betreft die persoonsgegevens bevatten, bepaalt de VTC dat haar advies wordt gevraagd.

53. De VTC wijst eveneens op de machtigingsverplichting voor de gebruikers van erkende authentieke bronnen.

I. Voorafgaand advies bij de uitvoeringsbesluiten

54. Het voorontwerp voorziet in verschillende besluiten ter uitvoering. De VTC is van oordeel dat niet alle uitvoeringsmaatregelen ter advies moeten voorgelegd worden aan zowel haar als aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Zij is van oordeel dat de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer best geplaatst is om advies te verlenen omtrent de uitvoeringsmaatregelen die raken aan de basisprincipes van de WVP, terwijl de adviesbevoegdheid van de VTC betrekking heeft op haar kerntaken, als vermeld in het e-govdecreet.

55. De VTC stelt dan ook voor dat volgende uitvoeringsbepalingen aan haar ter advies worden voorgelegd:

- De verplichting om via het netwerk te werken geldt ook voor de administratie voor het raadplegen van elektronisch deelbare dossiers bij de automatische rechtentoeakening in het kader van de Vlaamse sociale bescherming en bij de zorgverzekering. De Vlaamse Regering kan, na advies van het Agentschap, bepalen voor welke andere taken de administratie deelneemt aan het netwerk (randnr.22);
- Aanduiding van verplichte authentieke gegevensbronnen (randnr. 52);
- Nadere regels i.v.m. veiligheidsbeleid, in het bijzonder de bekendmaking ervan en het bepalen van bijkomende regels (randnr. 47 en 49);
- Bijkomende regels i.v.m. de opdrachten, bevoegdheden, onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid en deskundigheid van de veiligheidsconsulent (randnr. 49).

56. Daarnaast dienen volgende uitvoeringsbepalingen voor advies voorgelegd aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer:

- Onderdeel zelf-monitoring door zorggebruiker (randnr. 34);
- Uitzonderingen op toestemming en het uitwerken van een gedifferentieerde toestemming (randnr. 28-29);
- Nadere regels over inhoud en vorm van gegevens in het individueel en elektronisch deelbaar dossier (randnr. 32 en 33);
- Nadere regels over kennisgeving, het informeren van de zorggebruiker over zijn rechten (randnr. 41).

III. BESLUIT

57. De VTC geeft een gunstig advies mits rekening wordt gehouden met de geformuleerde opmerkingen:

- de administratie is ook buiten haar rol als actor in de zorg, verantwoordelijkheid voor de inhoud die ze ter beschikking stelt via het netwerk en voor het gebruik van de persoonsgegevens die ze verkregen heeft via het netwerk, randnummer 4;
- ook voor de dienstenintegratoren in de overheidssector, anderen dan deze vermeld in artikel 6, § 2 voorontwerp, is een wettelijke basis noodzakelijk, randnummer 10;
- de voorwaarden voor dienstenintegratoren die in artikel 14 van het voorontwerp zijn opgenomen, zouden moeten beperkt worden tot de gevallen die in artikel 7, §3, van het voorontwerp geïdificeerd worden (randnummers 12-14);
- herziening van de beroepsmogelijkheid bij de Vlaamse Regering in geval van weigering door het sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de Gezondheid, afdeling Gezondheid, randnummer 18;
- de vereiste toestemming mag alle andere verwerkingsgronden vervat in artikel 7, §2, WVP niet uitsluiten (randnummer 26);
- transparantie naar de zorggebruiker, randnummer 42;
- alle instanties die vallen onder het toepassingsgebied van het e-govdecreet dienen een veiligheidsconsulent aan te stellen na advies van de VTC, randnummer 46;
- voorzieningen dienen zich te schikken naar de regels inzake veiligheid die worden opgelegd door de dienstenintegrator waarmee ze samenwerken (randnummer 50);
- de zorgverleners en hulpverleners die niet verbonden zijn aan een voorziening moeten een beroep doen op een externe dienstverlener die de vereiste garanties biedt inzake bescherming van de persoonlijke levenssfeer, randnummer 51;
- voorafgaande adviezen van de VTC en de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer m.b.t. de uitvoeringsbesluiten, randnummers 55 en 56.

Willem Debeuckelaere

Voorzitter